

imperium, -ii, n. – birodalom, (fő)hatalom
in praeposito 1. +acc. – -ba, -be; -ra, -re;
 2. +abl. – -ban, -ben; -on, -en, -ön
incola, -ae, m. – lakó, lakos
inimicus 3 – ellenséges, veszedelmes
inter praeposito +acc. – között
ita – így, így módon, ekként
legatus, -i, m. – helytartó
longus 3 – hosszú (időben is, térben is), so-
 káig tartó
Marcomanni, -orum, m. – Germániaiban élő
 néptörzs
Moestia, -ae, f. – tartomány a mai Bulgária
 területén
multus 3 – sok
municipium, -ii, n. – (önkormányzattal ren-
 delkező) város
Müsa, -ae, f. – müzsa
nömíno 1 – hív, nevez; akit/ami a minnek;
 mindkettő accusativus
nön – nem
Noricum, -i, n. – római provincia a Duna, a
 Dráva és az Inn között, nagyjából a mai
 Ausztria területén
nostra, nostrum – a miénk, a mi (va-
 lamink)
oppidum, -i, n. – város
Pannonia, -ae, f. – a Bécsi erdőtől a Dunáig,
 illetve a Száváig terjedő tartomány, rész-
 ben a mai Ausztria, illetve Magyarország
 területén
Pannonii, -orum, m. – pannonok, Pannonia
 lakosai
paro 1 – készít, bellum parare – háborúra
 készüli; aki ellen: dativus
parvus 3 – kicsi
periculosus 3 – veszélyes, veszedelmes; aki-
 re/amire, a kivel/amivel szemben: dativus
peritino 2 peritini pertentum – kinyúlik,
 eler, kiterjeszkedik valahová, kiterjed
amicitia, -ae, f. – barátság
arma, -orum, n. – fegyver(zet), harc
auxilium, -ii, n. – segítség
cārus 3 – kedves, drága
cogito 1 – gondolkodik
ergo – tehát
exemplum, -i, n. – példa
flamma, -ae, f. – tűz, láng
historia, -ae, f. – történelem
incendium, -ii, n. – tűzvész
magis – inkább, nagyobb mértékben
magistra, -ae, f. – tanító, tanácsadó
magnus 3 – nagy, erős, heves
moveo 2 movi motum – (meg)mozgat, indít
post praeposito +acc. – után
proellum, -ii, n. – csata, ütközet, harc

B

populus, -i, m. – nép
postea – ezután, azután, később
praesto 1 -stiti -stitum/-staturus – élen áll
 valaminek, vezet valamit; amit: dativus
praeter praeposito +acc. – valamint kívül,
 valamint túl
propugnaculum, -i, n. – bástya, védőtál, vé-
 delem
provincia, -ae, f. – tartomány
Quadi, -orum, m. – kvádok, germán nép-
 törzs, nagyrészt a mai Csehország, kisebb
 hányadban a mai Szlovákia területén éltek
quasi – mintegy
que – és, is; az előtte álló szóhoz simul, ve-
 le egybeírjuk, de a fordítás során eléje kell
 tenni
quoque – is (a kapcsoló szó után áll)
Römānus 3 – római
Scarbantia, -ae, f. – város Pannoniában, ma
 Sopron
sed – de, hanem, ellenben; a szövegben pá-
 ros köztöszöként is: **nön solum ... sed**
etiam – nemcsak ..., hanem ... is
situs 3 – épült, épített; fekvő, található
solum – a szövegben páros köztöszöként:
nön solum... sed etiam – nemcsak ...,
 hanem ... is
terra, -ae, f. – föld
trans praeposito +acc. – valamint túl
ubi – mikor, mihelyt
usque – valamilyen praeposito követi, leg-
 gyakrabban **ad** – egészen ...-ig
Vandali, -orum, m. – vandálok, germán
 néptörzs
vel – vagy
venio 4 veni ventum – jön, megérkezik
via, -ae, f. – út
vicus, -i, m. – falu
vivo 3 vixi victurus – él